

Stokholmas un Upsalas mācītāja Kārļa Žola ceļavārdi šai nedēļai

21. februārī

Ir sācies laiks pirms Lieldienām. Tam ir zīmīgi vārdi – gavēnis, ciešanu laiks. Šī laika sākuma punkts ir tā sauktā Pelnu diena. Šajā dienā cilvēkiem dievnamos tiek teikts, ka tie ir salīdzināmi ar pelniem, putekļiem... To dzirdēt var būt diezgan nospiedoši, jo šie vārdi atgādina par mūsu iznīcību, mirstīgumu. Un par to cilvēkiem bieži negribas domāt... Bet, vai tam tā patiesi jābūt? Vai neesam kaut ko pārpratuši? Vai uz nenoliedzamo faktu, ka patiesi esam iznīcīgi, mirstīgi, nevaram paskatīties savādāk, plašāk, gaišāk?

Šajā kontekstā zīmīgi ir Vecās Derības tā sauktajos apokrifos – Sīraha gudrības grāmatā atrodamie vārdi: *“Debesu spīdekļus viņš aprauga un piemeklē. Cilvēki visi – pīšļi un pelni.”* (Sir. 17:32)

Negribu iedziļināties teoloģiskās, abstraktās pārdomās, bet, atceroties Pelnu dienā dzirdētos un teiktos vārdiem un domām par putekļiem un pelniem, mani pašu patiesi neierasti gaiši, patiesi un ticami uzrunā lielā amerikāņu astronoma, kosmologa, astrofiziķa, astrobiologa, arī dzejnieka Karla Sagāna (Carl Edward Sagan) vārdi, kurus viņš tik laikmetīgi ir teicis pirms vairāk kā trīsdesmit gadiem: *“Caur mums Universs iepazīst sevi. Kāda mūsu esības daļa zina, no kurienes mēs esam nākuši. Mēs ilgojamies atgriezties. Un mēs to varam, jo kosmos ir arī mūsos. Mēs esam veidoti no zvaigžņu materiāla.”* Šajos vārdos izteiktās domas ir ietekmējušas gan fiziķus, gan teologus. Daudzi ievērojami prāti šo patiesību ir ņēmuši vērā, jo tajā ir transformējošs spēks, kas var padarīt un padara gaišāku, plašāku cilvēka uzveri par visu esību, dzīvi, arī Dievu. Viens no maniem profesoriem, pazīstamais amerikāņu kosmologs Braiens Svimme (Brian Swimme) saka: *“Zvaigžņu ceļš aptver visu esības stāstu. Tajā ir neaptverams radošums, un, kad zvaigznes dzīve kā zvaigznei ir galā, tā beidzas ar eksploziju. Tomēr ar to tiek sniegta iespēja, dāvana, no kuras radušies ziloņi, upes, ērgļi, ledus kalni, koku sulas, zebas, visa dzīvā Zeme.”*

Savukārt lielais amerikāņu eko-teologs Tomass Berijs (Thomas Berry) saka: *“Šis Universs, visā tā skaitumā un trauslumā, ir vieta, kur satiekas dievišķais un cilvēciskais. Mēs esam aicināti iet šo haosa un kārtības ceļu ar atvērtu prātu un drošu sirdi, ja vien vēlamies pieredzēt kaut ko jaunu... Ar atvērtām acīm un sirdi, kas klausās, mēs varam pieredzēt, ka Universs ir nebeidzama radošuma klēpis un to, kā nepārtraukti tiek atjaunots arī mūsu kosmiskais aizsākums. Un tā ir lielākā*

dāvana mums.... Kad saprotam, ka esam šajā pasaulē nonākuši no dievišķa radošuma, veidoti no zvaigžņu putekļiem, tad visa mūsu esība un visa pasaule sāk izskatīties pavisam savādāk. Šie zvaigžņu putekļi ir guvuši apziņas spēju mūsos. Mūsu modernajā zinātnes laikā tas ir mūsu sakrālais stāsts. Tā ir dievišķa Radošuma atklāšanās.”Un te nu doma par putekļiem un pelniem iegūst pilnīgi citu – gaišu nokrāsu. Tu apzinies, ka pilnīga viss tu esi daļa no dievišķa radošuma ka arī šajos putekļos un pelnos – pilnīgi visā ir mūžīgs mīlestības spēks, kas nepārtraukti mainās, transformējas, attīstās. Tieši šī mūžīgi dzīvā, mūžīgi mainīgā, transformācijā esošā mīlestība ir mūžīgā Radītāja nemainīgums. Un tieši tas dod gaišumu un mīlestības klātesmi domām par mūsu saikni ar putekļiem un pelniem – zvaigžņu putekļiem, zvaigžņu pelniem. Lai gaišs pirmsliedienus laiks šajā bezgalīgā Universa mazajā pasaulē!